

PASVALIO RAJONO SAVIVALDYBĖS KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBA

PASVALIO RAJONO SAVIVALDYBĖS 2011 METŲ KONSOLIDUOTŲJŲ FINANSINIŲ ATASKAITŲ RINKINIO AUDITO ATASKAITA

2012 m. rugsėjo 28 d. Nr. Añ9
Pasvalys

IŽANGA

Vykdydami Lietuvos Respublikos vietos savivaldos¹ ir Viejojo sektoriaus atskaitomybės² įstatymų nuostatas, atlikome Pasvalio rajono savivaldybės (toliau – Savivaldybė) 2011 metų konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio auditą.

Savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinys (toliau – KFAR) – Savivaldybės biudžetinių įstaigų, Savivaldybės igieklų fondų ir kitų Savivaldybės kontroliuojamų viejojo sektoriaus subjektų (toliau – VSS) finansinių ataskaitų rinkinys, parengtas kaip vieno VSS finansinių ataskaitų rinkinys.

Audito atlikimo pagrindas – Pasvalio rajono savivaldybės kontrolieriaus 2012 m. birželio 20 d. pavedimas Nr. PA-11.

Audito tikslas – įvertinti aukščiausiojo lygio finansų valdymo vidaus kontrolę ar konsoliduotųjų ataskaitų rinkinys parengtas pagal teisės aktų reikalavimus ir pareikšti nepriklausomą nuomonę dėl Savivaldybės 2011 metų KFAR duomenų tikrumo ir teisingumo.

Audituojamas subjektas – Pasvalio rajono savivaldybės administracija (toliau tekste – Savivaldybės administracija), juridinio asmens kodas – 188753657, adresas – Vytauto Didžiojo a. 1, Pasvalys. Audituojamu laikotarpiu Savivaldybės administracijai vadovavo administracijos direktorius Rimantas Užuotas. Savivaldybės administracijos Finansų skyriui (toliau – Finansų skyrius), kuris rengė KFAR, vadovavo skyriaus vedėja Dalė Petršnienė. Savivaldybės administracijos Apskaitos skyriaus vedėja – Danguolė Glušnienė.

Audituojamas laikotarpis 2011 metai.

Audito ataskaitoje pateikti tik audito metu atlikti ir nustatyti dalykai, o nepriklausoma nuomonė dėl 2011 metų Savivaldybės KFAR tikrumo ir teisingumo pareikšiama audito įgvydoje.

¹ 1994 m. liepos 7 d. Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533, 27 straipsnio 1 dalies 8 punktas (Fin., 2008, Nr. 113-4290).

² 2007 m. birželio 26 d. Lietuvos Respublikos viejojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo Nr. X-1212, 30 str. 1 d.

AUDITO APIMTIS IR METODAI

Lietuvos Respublikos finansų ministro Įakymu³ patvirtinta Viegojo sektoriaus grupid finansinSms ataskaitoms konsoliduoti sudStis ir atsakingi subjektai uĥ KFAR rengimN (konsolidavimo schema). SavivaldybS priskirta IIŇjam konsolidavimo lygiui ir ji atsakinga uĥ aukġtesniojo (II) lygio KFAR rengimN

VyriausybSs nutarimu⁴ Savivaldybid administracijos direktoriai, atsakingi uĥ KFAR rengimN ġpareigoti patvirtinti savo kontroliuojamđ VSS ir ġid subjektđ kontroliuojamđ VSS sNagN jġpateikti Finansđ ministerijai ir paskelbti SavivaldybSs tinklapyje.

SavivaldybSs KFAR grupD sudaro trisdeġimt ġeġi VSS, iġ jđ: trisdeġimt dvi biudĥetinSs ġtaigos, dvi vieġsios sveikatos prieĥiaros ġtaigos, SavivaldybSs iĥdas⁵ ir SavivaldybSs privatizavimo fondas⁶. Taip pat rinkinyje atvaizduotas finansinis turtas, kurġsudaro Savivaldybei priklausantis ġeġid bendrovid kapitalas, iġ jđ: keturios kontroliuojamos uĥdarosios akcinSs bendrovSs, kurios nSra priskiriamos prie viegojo sektoriaus subjektđ, du asocijuoti subjektai (uĥdaroji akcinS bendrovS ir akcinS bendrovS). Ģi grupS laikoma ekonominiu vienetu, o grupS vidaus subjektđ tarpusavio akinSs operacijos ir jđ rezultatai eliminuojami.

SavivaldybSs administracija 2011 metđ KFAR KontrolSs ir audito tarnybai pateikS 2012 m. geguĥSs 31 d. KFAR sudaro finansinSs ataskaitos pagal 2011 m. gruodĥio 31 d. duomenis:

- FinansinSs baklSs ataskaita;
- Veiklos rezultatđ ataskaita;
- Pinigđ srautđ ataskaita;
- Grynojo turto pokyl'id ataskaita;
- Finansinid ataskaitđ aiġkinamasis ragtas.

Auditas suplanuotas ir atliktas vadovaujantis Valstybinio audito reikalavimais⁷.

(Ĥin., 2007, Nr. 77-3046; 2010, Nr. 67-3341).

³ Lietuvos Respublikos finansų ministro 2011 m. kovo 17 d. Įakymas Nr. 1K-092 AĐSI Lietuvos Respublikos viegojo sektoriaus subjektđ grupid finansinSms ataskaitoms konsoliduoti sudSties ir atsakingđ uĥ konsoliduotđđ finansinid ataskaitđ rinkinid rengimN viegojo sektoriaus subjektđ patvirtinimN (Ĥin., 2011, Nr. 34-1625; 2012, Nr. 17-782).

⁴ Lietuvos Respublikos VyriausybSs 2008 m. liepos 16 d. nutarimas Nr. 730 AĐSI Lietuvos Respublikos viegojo sektoriaus subjektđ grupid finansinSms ataskaitoms konsoliduoti sudSties ir viegojo sektoriaus subjektđ, atsakingđ uĥ konsoliduotđđ finansinid ataskaitđ rinkinid rengimN nustatymo (Ĥin., 2008, Nr. 85-3381; 2011, Nr. 15-668) 2.3.1. punktas.

⁵ SavivaldybSs iĥdas Ň iġteklid fondas, kuris, remiantis subjekto principu, laikomas atskiru apskaitos vienetu. SavivaldybSs iĥdo tvarkytojas yra SavivaldybSs administracijos Finansđ skyrius. Apskaita tvarkoma atskirai nuo Administracijos buhalterinSs apskaitos, sudaromas atskiras finansinid ataskaitđ rinkinys. Uĥ SavivaldybSs iĥdo apskaitos organizavimN audituojamu laikotarpiu atsakingas administracijos direktorius Rimantas Uĥuotas, o uĥ iġteklid fondo buhalterinSs apskaitos Ģaġđ teisingumN ir finansinid ataskaitđ rinkinio parengimN ir pateikimN Ģ VSAKIS laiku atsako Finansđ skyriaus vyresnioji specialistS Irena KalvSnienS.

⁶ SavivaldybSs privatizavimo fondas Ň nebiudĥetinis SavivaldybSs pinigđ fondas, kuris laikomas atskiru apskaitos vienetu. Ģio fondo apskaitNorganizuoja SavivaldybSs administracijos Apskaitos skyrius. Audituojamu laikotarpiu uĥ ġio fondo buhalterinDapskaitNatsakinga SavivaldybSs administracijos Apskaitos skyrius vedSja DanguolS ĢluġnienS, o uĥ finansinid ataskaitđ rinkinio pateikimNĢVSAKIS Ň Apskaitos skyriaus specialistS Vitalija MotiejaniienS.

⁷ ValstybSs kontrolieriaus 2002 m. vasario 21 d. Įakymas Nr. V-26 AĐSI Valstybinio audito reikalavimđ

Auditas atliktas siekiant gauti pakankamą užtikrinimą, kad KFAR pateikti duomenys teisingai parodo grupės finansinius rezultatus, visais atitinkamais įsami ir teisingai atspindi grupės turto finansavimo sumas, įsipareigojimus, pajamas ir sąnaudas, grynų pinigų srautus ir nėsra reikšmingą įkraipymą. Visiškai užtikrinimas neįmanomas dėl to, kad netikrinome visą grupės subjektų (100 proc.) finansinių ataskaitų duomenų, kuriais naudojantis buvo pateikiama informacija konsolidavimui.

Auditui taikytas kiekybinio reikšmingumo lygis: 0,5 proc. (1.333 tūkst. Lt) turto vertės. Tai didžiausia priimtina klaidų suma, naudojama vertinant, ar nustatytos pavienės klaidos arba jų visuma rodo, kad KFAR duomenys visais reikšmingais atitinkamais yra teisingi. Be to, vertintas kokybinis kiekvienos nustatytos klaidos reikšmingumas.

Siekdami įvertinti pateiktą KFAR, atlikome konsolidavimo proceso organizavimo vertinimą KFAR duomenų tikrinimą analizė ir vertinimą Audito tikslams reikalingi tyrimai buvo gauti atliekant:

- įsamio rizikos analizė (audito planavimo etape), kuri leido panaudoti rizika ir reikšmingumu pagrįstą audito metodiką audito darbų sutelkiant kiekybiniu ir kokybiniu požiūriu reikšmingiausiose apskaitos srityse;

- tvarką, taisyklę, įakymą ir kitą dokumentą peržiūrėti
- buhalterinį sąskaitų likučių įsamias ir analitines audito procedaras (savarankiškos audito procedaros) reikšmingiausiose apskaitos srityse: turto, įsipareigojimų, pajamų, sąnaudų pagal segmentus. Joms atlikti buvo atrinkti audito pavyzdžiai, kurie geriausiai reprezentavo visumą

Audito tyrimai gauti taikant šias audito procedaras: skaičiavimų patikrinimų paklausimų analitines ir kitas audito procedaras.

Audito metu buvo naudojamosi Savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos 2011 metais audituotą VSS finansinių ataskaitų rinkinį, Savivaldybei nuosavybės teise priklausančio turto ir patikėjimo teise valdomo valstybės turto 2011 metų ataskaitų auditų duomenimis.

PASTEBĖJIMAI SAVIVALDYBĖS KFAR RENGIMO VERTINIMAS

1. KFAR rengiami naudojantis viešojo sektoriaus apskaitos ir ataskaitų konsolidavimo informacine sistema⁸ (toliau – VSAKIS).

Valstybės kontrolė atliko Finansų ministerijos informacinę sistemą bendrosios ir karimo kontrolės valstybinį auditą⁹, kurio metu buvo audituota VSAKIS. Audito metu nustatyta reikšmingų pastebėjimų, kurie kelia pagrįstą abejonių dėl VSAKIS patikimumo.

Dėl to negalime vertinti programos VSAKIS atliekamų duomenų apdorojimo procedūrą ir atskleisti su tuo susijusių klaidų ir netikslumų.

Kontrolė ir audito tarnybai prieiga prie VSAKIS duomenų nesuteikta.

Pagal Viešojo sektoriaus subjektų finansinių ataskaitų rinkinių konsolidavimo tvarkos aprašo¹⁰ 4 p. nuostatą konsolidavimo proceso metu VSS atsakingi asmenys privalo vykdyti savo ir visų VSS, priskirtų prie ėmesnio konsolidavimo lygio VSS grupėje, vykdomų procedūrų, nustatytą konsolidavimo tvarkos punktuose, veiksmų atlikimo terminų kontrolę.

Vadovaujantis aprašo 17 p. nuostata, Savivaldybės administracija, atsakinga už KFAR rengimą privalo paskirti atsakingus asmenis: už duomenų parengimą už parengtų duomenų tvirtinimą ir asmenų atsakingų už konsolidavimo proceso stebėjimą.

Savivaldybės administracijos direktorius patvirtino¹¹ Pasvalio rajono savivaldybės konsoliduojamų VSS atsakingą asmenį už finansinių ataskaitų rinkinių pildymą tvirtinimą konsolidavimo proceso stebėjimą VSAKIS bei finansinių ataskaitų rinkinių paskelbimą interneto svetainėje sŕagŕ.

⁸ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008 m. liepos 16 d. nutarimas Nr. 730 dėl Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus subjektų grupių finansinių ataskaitoms konsoliduoti sudėties ir viešojo sektoriaus subjektų, atsakingų už konsoliduojamų finansinių ataskaitų rinkinių rengimą, nustatymo (Ŧin., 2008, Nr. 85-3381; 2011, Nr. 15-668) 2.7 p.

⁹ http://www.vkontrolė.lt/audito_ataskaitos.aspx?tipas=2

¹⁰ Lietuvos Respublikos finansų ministro 2011 m. balandžio 19 d. Įsakymas Nr. 1K-152 dėl viešojo sektoriaus subjektų finansinių ataskaitų rinkinių konsolidavimo (Ŧin., 2011, Nr. 48-2310).

¹¹ Pasvalio rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2012 m. vasario 8 d. Įsakymas Nr. DV-104 dėl Pasvalio rajono savivaldybės kontroliuojamų viešojo sektoriaus subjektų atsakingą asmenį už finansinių ataskaitų rinkinių pildymą tvirtinimą konsolidavimo proceso stebėjimą VSAKIS bei finansinių ataskaitų rinkinių paskelbimą interneto svetainėje patvirtinimo.

ATITIKTIS TEISĖS AKTŲ REIKALAVIMAMS

2. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. patvirtino Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo koncepciją¹², 2007 m. priimtas Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymas¹³. Šis įstatymas reglamentuoja VSS ataskaitų rinkinio, kurį sudaro *finansinių* ataskaitų rinkinys ir *biudžeto vykdymo* ataskaitų rinkinys, sudėdį rinkinių sudarymo reikalavimus ir atsakomybinių ataskaitų rinkinių sudarymą ir pateikimą

Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatyme¹⁴ nustatyta:

➤ 16 straipsnio 2 dalies 15 punktu n įgimtini savivaldybės tarybos kompetencija n savivaldybės biudžeto ir savivaldybės konsoliduotą ataskaitų rinkinio tvirtinimas Biudžeto sandaros įstatymo ir Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo nustatyta tvarka;

➤ 16 straipsnio 3 dalies 2 ir 5 punktais n paprastoji savivaldybės tarybos kompetencija n savivaldybės biudžetinių įtaigų ir savivaldybės viegų įtaigų (kurį savininkų yra savivaldybė) finansinių ataskaitų rinkinių tvirtinimas.

Savivaldybės teisė aktuose neregamentuota, kaip įgyvendinama Vietos savivaldos įstatyme nustatyta Savivaldybės tarybos kompetencija n tvirtinti Savivaldybės biudžetinių įtaigų finansinių ataskaitų rinkinius. Biudžetinių įtaigų 2011 metų finansinių ataskaitų rinkiniai Savivaldybės tarybos nepatvirtinti.

Savivaldybės teisė aktuose nenustatyta Savivaldybės KFAR rengimo tvarka ir terminai.

3. Vadovaujantis Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo 30 straipsnio 1 dalimi VSS metinių ataskaitų rinkiniai turi būti audituojami. Viegų įtaigų įstatymo 10 straipsnio 1 dalies 14 punktu nustatyta, kad sprendimą dėl viegosios įtaigos audito priima ir renka audito komisijos visuotinis dalininkų susirinkimas.

Savivaldybės viegų sveikatos priežiūros įtaigų 2011 metų finansinių ataskaitų rinkiniai patvirtinti Savivaldybės tarybos 2012 m. balandžio 25 d. sprendimais Nr. T1-88 ir Nr. T1-89. Patvirtinti ataskaitų rinkiniai neaudituoti, nes Savivaldybės taryba nepriėmė sprendimo atlikti auditą minėse įtaigose.

4. VSS, vadovaudamiesi Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo nuostatomis¹⁵, buhalterinio apskaitų tvarko ir finansines ataskaitas sudaro pagal apskaitos standartus (toliau - VSAFAS). Jie nustato bendrus apskaitos principus, atskleidimus finansinėse ataskaitose, konkrečiai nenurodydami kiekvienam subjektui, kada ir kaip juos taikyti, tačiau suteikia galimybę pasirinkti tinkamus apskaitos metodus iš kelių apskaitos variantų. Dėl šios priežasties, būtina

¹² Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. spalio 30 d. nutarimas Nr. 1065 dėl Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo koncepcijos patvirtinimo (Fin., 2006, Nr. 118-4463).

¹³ 2007 m. birželio 26 d. Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymas Nr. X-1212 (Fin., 2007, Nr. 77-3046).

¹⁴ 1994 m. liepos 7 d. Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymas Nr. I-533 (Fin., 1994, Nr. 55-1049; 2008, Nr. 11-4290).

pasirinkti bendrą VSS grupės veiklai tinkančią apskaitos politiką, kuri garantuotų, kad finansinėse ataskaitose teikiama informacija tinkama finansinėje ataskaitoje informacijos vartotojų sprendimams priimti ir patikima.

Administracijos direktorius 2011 m. rugsėjo mėn.¹⁵ patvirtino Savivaldybės įstatymu, Savivaldybės administracijos apskaitos vadovus. Savivaldybės biudžetinės ir viegosios įstaigos apskaitos politikas, apskaitos vadovus pasitvirtino kiekviena savarankiškai, nesuderinusios su Savivaldybės administracija.

Pagal Viegojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo 35 straipsnio 3 dalies nuostatas, administracijos direktorius yra atsakingas už KFAR rengimą ir pateikimą. Tam, kad užtikrintų KFAR duomenų tikrumą ir teisingumą, administracija turėtų nustatyti pagrindinius apskaitos principus, metodus, kuriais vadovautųsi ir kiti VSS, priklausantys KFAR grupei.

Mūsų nuomone, nesant bendros subjekto grupės apskaitos politikos, neužtikrinami įstatyme numatyti atsargumo ir/ar palyginamumo principai, nes kiekvienas subjektas gali pasirinkti skirtingus apskaitos variantus ir finansinėje ataskaitoje duomenys dėl skirtingų apskaitos metodų ar būdų, gali būti atvaizduoti taip, kad jie vartotojai negalės palyginti jose pateiktų duomenų su kitų viegojo sektoriaus subjekto finansinėse ataskaitose pateiktais duomenimis ir teisingai įvertinti konkretaus viegojo sektoriaus subjekto finansinės būklės pokyčius. Pvz., sunaudotą ar parduotą atsargą savikainos apskaitai įrašyti VSAFAS numato kelis būdus.

Nėra sukurtos ir įteisintos bendros subjekto grupės apskaitos politikos, vieningos sąskaitų korespondencijų taikymo praktikos, vieningos aiškinamojo rašto struktūros, kurie užtikrintų teisingą ir patikimą informaciją Savivaldybės KFAR, ir būtų taikomi visuose Savivaldybės VSS. Savivaldybėje nenustatytas visiems Savivaldybės VSS vieningas reikšmingumo kriterijus. Biudžetinėje įstaigoje ir Savivaldybės administracijos apskaitos politiką nevienodumas apsunkina finansinėje ataskaitoje rinkinių supratimą, jas analizuojant atskirai, dėl to neužtikrinami Viegojo sektoriaus atskaitomybės įstatyme įtvirtinti atsargumo ir/ar palyginamumo principai.

5. Tvarkant apskaitą ir sudarant finansinę ataskaitą rinkinius pagal VSAFAS, viena iš priemonių sumažinti klaidų ir apgaulės riziką bei užtikrinti duomenų finansinėje ataskaitoje rinkiniuose patikimumą yra vieninga visiems VSS kompiuterinė buhalterinė apskaitos programa. Savivaldybės administracija 2010 m. kovo mėn. paskelbė atvirą paslaugų ir prekių pirkimo konkursą ir įsigijo finansų apskaitos valdymo pagal VSAFAS informacinę sistemą (vertė – 717,7 tūkst. Lt).

Audito metu tik 28 proc. savivaldybės biudžetinėje įstaigoje (įskaitant ir senianijas) auditui pateiktą buhalterinę apskaitos programą tvarkomą apskaitos registrų duomenų knygose už 2011

¹⁵ 19 straipsnio 2 dalis.

¹⁶ Pasvalio rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2010 m. rugsėjo mėn. 26 d. įsakymas Nr. DV-715 APSI Pasvalio rajono savivaldybės įstatymu, administracijos ir privatizavimo fondo apskaitos vadovų patvirtinimo.

metus, todėl darome prielaidą, kad šios įstaigos įsivaro Savivaldybės nupirktą finansų apskaitos valdymo informacinę sistemą ir apskaitą tvarko programa, likusios - apskaitą tvarko rankiniu būdu arba dalinai buhalterinės apskaitos programa.

Savivaldybės biudžetinės įstaigos (įskaitant seniūnijas), kurios 2011 metais neįsivaro Savivaldybės įsigytos vieningos buhalterinės apskaitos programos

Eil. Nr.	Įstaigos (struktūrinio padalinio) pavadinimas	Eil. Nr.	Įstaigos (struktūrinio padalinio) pavadinimas
1	Pasvalio apylinkių seniūnija	17	Puigaloto pagrindinė mokykla
2	Pasvalio miesto seniūnija	18	Salotė A. Požkos vidurinė mokykla
3	Daujėnų seniūnija	19	Pumpėnų vidurinė mokykla
4	Joniškio apylinkių seniūnija	20	Pasvalio Svalios pagrindinė mokykla
5	Joniškio miesto seniūnija	21	Krinčino A. Vienąindžio pagrindinė mokykla
6	Krinčino seniūnija	22	Daujėnų pagrindinė mokykla
7	Namiškio seniūnija	23	Pajėgėnų pagrindinė mokykla
8	Pumpėnų seniūnija	24	Ustukių pagrindinė mokykla
9	Puigaloto seniūnija	25	Valakšių pagrindinė mokykla
10	Salotė seniūnija	26	Pasvalio lopšelis-darželis "Vilutis"
11	Vagėnų seniūnija	27	Pasvalio darželis-mokykla "Liepaitis"
12	Pasvalio kultūros centras	28	Nartekių darželis-mokykla "Linėlis"
13	Pasvalio M. Kattiliškio viejoji biblioteka	29	Pasvalio muzikos mokykla
14	Pasvalio rajono prieglaisrų tarnyba	30	Pasvalio sporto mokykla
15	Pasvalio Petro Vileišio gimnazija	31	Pedagoginės psichologinės tarnyba
16	Joniškio G. Petkevičiaus - Bitės gimnazija		

Nuo 2010 metų visos Savivaldybės biudžetinės ir viešosios sveikatos priežiūros įstaigos buhalterinę apskaitą pradėjo tvarkyti pagal VSAFAS, o duomenis įvieningą informacinę sistemą VSAKIS, kurią administruoja Finansų ministerija, pateikia tik juridiniai asmenys. Seniūnijos yra Savivaldybės administracijos struktūriniai teritoriniai padaliniai, savarankiškai tvarkantys apskaitą, tačiau jų apskaitos duomenys į Savivaldybės administracijos finansinių ataskaitų rinkinį perkelti rankiniu būdu, o tai labai didina klaidų riziką.

Buhalterinės apskaitos tvarkymas ne buhalterinės apskaitos programa didina klaidų ir neteisingų duomenų finansinių ataskaitų rinkiniuose pateikimo riziką. Savivaldybės administracijos nupirktos finansų apskaitos valdymo informacinės sistemos 2011 metais neįsivaro apie 72 proc. savivaldybės biudžetinių įstaigų, jos apskaitą tvarko rankiniu būdu arba programa dalinai.

6. Finansinių ataskaitų rinkinio tikslas – pateikti informaciją apie VSS finansinių baklų veiklos rezultatus, grynojo turto pokyčius, pinigų srautus, kuria naudojasi daugelis vartotojų priimdami ir vertindami sprendimus dėl įteklių paskirstymo, jų naudojimo teikiant viešias paslaugas¹⁷.

Savivaldybės veiklos finansiniai rodikliai pagal Savivaldybės 2011 metų KFAR duomenis nebus nagrinėjami, nes pateikti duomenys neatspindi tikro ir teisingo vaizdo, dėl audito metu nustatytų neatitikimų KRAF (ataskaitos 7-12 punktai).

¹⁷ Lietuvos Respublikos finansų ministro 2007 m. gruodžio 9 d. Įsakymu Nr. 1K-388 patvirtinto 1-ojo VSAFAS

2011 METŲ FINANSINIŲ ATASKAITŲ RINKINIŲ, IŠ KURIŲ SUDARYTAS SAVIVALDYBĖS KFAR, DUOMENŲ TEISINGUMO VERTINIMAS

7. Atlikd Savivaldybės VSS parengtą ir pateiktą finansinių ataskaitų rinkinį (toliau – FAR), iš kurio buvo sudaryta Savivaldybės KFAR už 2011 metus, duomenų tikrumo ir teisingumo vertinimą nustatė:

7.1. Pasvalio prieglaistinės tarnybos FAR 12 VSAFAS 1 priede Mažind ir Žengimdo Žigijimo savikaina sumažinta 3,0 tūkst. Lt; ta pati suma padidinta Mažind ir Žengimdo apskaituoto nusidvėjimo suma per ataskaitinį laikotarpį ir sukaupto nusidvėjimo suma. Pasvalio prieglaistinės tarnybos VRA pagrindinės veiklos snaudos padidintos 3,0 tūkst. Lt, dsl to igvestas neteisingas veiklos rezultatas.

7.2. Valakslid pagrindinės mokyklos FAR 12 VSAFAS 1 priede 2.1 eilutėje Pirkto turto Žigijimo savikainai neparodyta pirktos biuro žangos 4,5 tūkst. Lt savikaina.

7.3. Jonišklio Gabrielės Petkevičaitės-Bitės gimnazijos FAR 12 VSAFAS 1 priede neparodyta 2,8 tūkst. Lt pirktos kitas ilgalaikis materialusis turtas savikaina (13 stulpelis, 2.1 eilutė), ta pati suma nepagrįstai padidinta nemokamai gautas kitas ilgalaikis materialusis turtas savikaina.

7.4. Lėvens pagrindinės mokyklos Pinigų srautų ataskaitoje (toliau – PSA) B.I. eilutėje ilgalaikio turto (igskyrus finansinį) ir biologinio turto Žigijimas ir C. IV.4 eilutėje Gautos finansavimo sumos ilgalaikiam ir biologiniam turtui Žigyti neparodyti 2,3 tūkst. Lt pinigų srautų.

7.5. Nartekid darhelio mokyklos Lineliso PSA B.II. eilutėje ilgalaikio turto (igskyrus finansinį) ir biologinio turto perleidimas ir C.IV.4. eilutėje Gautos finansavimo sumos ilgalaikiam ir biologiniam turtui Žigyti neparodyta 14,0 tūkst. Lt pinigų srautų.

7.6. Valakslid pagrindinės mokyklos Veiklos rezultatų ataskaitoje (toliau – VRA) parodyta 19 768 Lt sunaudotų ir parduotų snaudų savikaina, t.y. 1 541 Lt didesnė negu Aigkinamojo ragio 8 VSAFAS 1 priede nurodyta veikloje sunaudotų atsargų savikaina.

7.7. Pasvalio muzikos mokyklos VRA parodyta 15 771,62 Lt sunaudotų ir parduotų snaudų savikaina, t.y. 1 983,62 Lt didesnė negu Aigkinamojo ragio 8 VSAFAS 1 priede nurodyta veikloje sunaudotų atsargų savikaina.

7.8. Kultūros centro VRA snaudų parodyta 2 547,78 Lt daugiau, negu jį apskaityta apskaitos registre Didžioji knyga. Dsl to Kultūros centro FBA duomenys straipsniuose Aėinamįjį metų pervirgis ar deficitas ir ASukauptas pervirgis ar deficitas bei Grynojo turto pokyid ataskaitos duomenys straipsniuose Ataskaitinio laikotarpio grynasis pervirgis ar deficitas yra neteisingi.

7.9. Pasvalio kultūros centre apskaitant ir grupuojant ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto nusidėvėjimo normatyvai, nevedami ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto vienetų nusidėvėjimo (amortizacijos) apskaičiavimo būdai, ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto analitinės apskaitos kortelės, sukauptas ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto nusidėvėjimas (amortizacija) neapskaitytas apskaitos registre. Atidėioji knyga. Nebuvo įvertintas ir turto nuvertėjimas.

7.10. Pasvalio kultūros centras nesivadovavo Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo 19 straipsniu, finansinių atskaitomybės parengs, neatlikus metinės turto ir įipareigojimų inventORIZACIJOS, dėl to negalime patvirtinti, kad nurodyti likuliai yra teisingi.

7.11. Pasvalio rajono sutrikusio intelekto ūkio centro atidėioji knyga nustatyti neatitikimai finansinių atskaitų rinkinyje: Finansinės baklės ataskaitos eilutėje II. Įgankstiniai mokėjimai nenurodyta suma, nors įtaiga mokėjimo ū prenumeratui bei transporto draudimui Finansinės baklės ataskaitos eilutėje III.4. Gautinos sumos ū turto naudojimui parduotas prekes, turui paslaugas 691,32 Lt suma nenurodyta, 17-ojo VSAFAS 17 priedo 1.3. eilutėje ši suma taip pat nenurodyta, nors aiškinamajame rašre pateikta informacija apie gautinas sumas; Finansinės baklės ataskaitos eilutėje III.5. Sukauptos gautinos sumos nurodyta suma 24 101,65 Lt neteisinga; Finansinės baklės ataskaitos eilutėje III.6. Kitos gautinos sumos suma nenurodyta, aiškinamajame rašre informacija nepateikta, nors 17-ojo VSAFAS 17 priedo 1.6. eilutėje Kitos gautinos sumos nurodyta suma 78,33 Lt; Finansinės baklės ataskaitos (paskutinio praėjusio atskaitinio laikotarpio diena) IV.1 eilutėje nenurodyta 11 108 Lt suma, o IV.2. eilutėje neteisingai nurodyta 14 937 Lt suma, kai tuo tarpu turui bati 3 829 Lt; Veiklos rezultatų ataskaitos B eilutės Pagrindinės veiklos naudojos nurodyta suma 678 817,74 Lt nesutampa su suvestiniame apskaitos registre Atidėioji knyga nurodyta suma 693 063,11 Lt. Dėl to Veiklos rezultatų ataskaitos eilutėje C. Pervirgis ar deficitas nurodytas rezultatas 691,32 Lt apskaičiuotas neteisingai. Atitinkamai neteisinga finansinės baklės ataskaita; 20 VSAFAS 4 priedo bei Pinigų srautų ataskaitoje nurodyti duomenys (Finansavimo sumos pagal gautiną) neatitinka suvestiniame apskaitos registre Atidėioji knyga atitinkamose 4 klasėse skaitose nurodytų sumų.

7.12. Pasvalio rajono paslaugų ir ūkio centro pagyvenusiems ir neįgaliesiems nesivadovavo 17-ojo VSAFAS Finansinis turtas ir finansiniai įipareigojimai 20, 36 punkto nuostatomis¹⁸, nebuvo vertintas per vienus metus gautinų sumų nuvertėjimas.

Dėl savivaldybės biudžetinių įtaigų pateiktų klaidingų duomenų, KFAR duomenys ne

¹⁸ 36 p. š paskutinio kiekvieno atskaitinio laikotarpio dienai VSS turi nustatyti, ar yra požymių, kad finansinio turto balansas vertis gali bati sumažėjusi. 20 p. š kiekvieną kartą sudarant finansines ataskaitas finansinis turtas (įgankstiniai apmokėjimai, per vienus metus gautinos sumos ir kitas trumpalaikis finansinis turtas) turi bati iš naujo įvertinamas - įigijimo savikaina, atėjus nuvertėjimo nuostolius (2008 m. birželio 27 d. Lietuvos Respublikos finansų ministro įsakymas Nr. 1K-223 (Fin., 2008, Nr. 76-3020; 2009, Nr. 149-6697).

visais atvejais išsamiai ir teisingai atspindi VSS grupės turto įsipareigojimus, pajamas ir sąnaudas, grynojo turto

8. Parengtą finansinių ataskaitų rinkinio duomenys nesutampa su žvestais konsolidavimo informacinės sistemos (VSAKIS) ir su žtaigos apskaitos registrų duomenimis:

8.1. Pasvalio sporto mokyklos Finansinės baklės ataskaitoje VSAKIS programoje žvesta: straipsnyje C.II. Aėankstiniai apmokėjimaió – 2 425,91 Lt; straipsnyje C.III. Aėer vienerius metus gautinos sumosó ñ 123 644,20 Lt; straipsnyje C.III.2. Aėautinos finansavimo sumosó ñ 2 258,59 Lt; straipsnyje C.III.5. Aėkitos gautinos sumosó ñ 2 276,60 Lt; straipsnyje. E.II.11. Aėsukauptos mokėtinios sumosó ñ 5 6216,22 Lt. Pateiktoje FBA: straipsnyje C.II. Aėankstiniai apmokėjimaió – 2 425,91 Lt; straipsnyje C.III. Aėer vienerius metus gautinos sumosó ñ 123 644,20 Lt; straipsnyje C.III.2. Aėautinos finansavimo sumos duomenų nėra; straipsnyje C.III.5. Aėkitos gautinos sumosó ñ 4 535,19 Lt; straipsnyje. E.II.10. Aėsukauptos mokėtinios sumosó duomenų nėra. Apskaitos registre Aėidėioji knygaó: sėkaitoje 21 Aėankstiniai apmokėjimaió – 4 702,51 Lt; sėkaitoje 22 Aėer vienerius metus gautinos sumosó ñ 12 1367,60 Lt; sėkaitoje 222 Aėautinos finansavimo sumosó ñ 2 258,59 Lt; sėkaitoje 229 Aėkitos gautinos sumosó ñ likuėio nėra.

8.2. Pasvalio pedagoginės psichologinės tarnybos apskaitos registre Aėidėioji knygaó sėkaitoje 69521 Aėsukauptos sėnaudosó apskaityta 17 163,46 Lt suma. Pateiktoje FBA straipsnyje E.II.10. Aėsukauptos mokėtinios sumosó duomenų nėra, 17 163,46 Lt suma parodyti straipsnyje E.II.11. Aėkiti trumpalaikiai įsipareigojimaió. Finansinės baklės ataskaitoje VSAKIS programoje žvesta: straipsnyje E.II.11. Aėsukauptos mokėtinios sumosó ñ 17 163,46 Lt.

9. Vadovaujantis 14-ojo VSAFAS Aėungimai ir investicijos į asocijuotuosius subjektus¹⁹ 42, 43 punktų nuostatomis, investicijos į nuosavybės vertybinius popierius laikomos investicijomis į asocijuotuosius subjektus, jeigu vieėjo sektoriaus subjektas po investicijos įigijimo dienos daro reikėmingų poveikį įigytajam subjektui²⁰; investicijos vertės pokytis rodomas finansinės baklės ataskaitos straipsnyje Aėnuosavybės metodo žakaó²¹. Investicijai į

¹⁹ Lietuvos Respublikos 2008 m. gruodėio 9 d. finansų ministro žakymas Nr. 1K-430 AėSI vieėjo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės 14-ojo standarto patvirtinimoó (ėin., 2008, Nr. 143-5724).

²⁰ 14 VSAFAS 42.1.p. - jeigu vieėjo sektoriaus subjektas tiesiogiai ar netiesiogiai per kontroliuojamus subjektus turi subjekto, į kurį investuota, nuosavybės vertybinių popierių, dalininkų žaėd, suteikianėd 20 proc. ar daugiau balsų subjekto dalyvių susirinkime, laikoma, kad investuotojo poveikis reikėmingas. Ir atvirkėčiai, jeigu vieėjo sektoriaus subjektas tiesiogiai ar netiesiogiai per kontroliuojamus subjektus turi subjekto, į kurį investuota, nuosavybės vertybinių popierių, suteikianėd mažiau nei 20 proc. balsų subjekto dalyvių susirinkime, laikoma, kad investuotojas nedaro reikėmingo poveikio, nebent galima aiėkiai žodyti, kad yra kitaip, kaip nustatyta ėio standarto 42.2 punkte; 42.2. sėnyga turėti nuosavybės vertybinių popierių, dalininkų žaėd, suteikianėd daugiau nei 20 proc. balsų subjekto dalyvių susirinkime, nėra privaloma reikėmingam poveikiui atsirasti. Vertinant, ar investuotojas turi teisė daryti reikėmingų poveikį reikia atsiėvelgti ir į ėiuos papildomus kriterijus: 42.2.1. balsų skaiėd subjekto dalyvių susirinkime; 42.2.2. galimybė atstovauti subjekto, į kurį investuota, valdyboje ir (arba) stebėtojų taryboje; 42.2.3. dalyvavimė nustatant veiklos politikė 42.2.4. reikėmingus sandorius tarp investuotojo ir subjekto, į kurį investuota; 42.2.5. dalyvavimė skiriant vadovaujanėius darbuotojus.

²¹ Taikant nuosavybės metodė po pirminio investicijos pripaėinimo dienos investicijos balansinė vertė didinama arba mažinama investuotojui tenkanėia subjekto, į kurį investuota, grynojo pervirėio ar deficito (grynojo pelno ar

asocijuotuosius subjektus, kuriems nedaromas reikšmingas poveikis, nėra netaikomas nuosavybės metodas, o investicija vertinama ir registruojama pagal 17-ojo VSAFAS 45 punkto nuostatas, investicijos asocijuotajam subjektui kai keli VSS kartu tiesiogiai ar netiesiogiai gyvenkina valstybės ar savivaldybės dalininko teises, investicijos finansinse ataskaitose apskaitomos taikant nuosavybės metodą atsižvelgiant kiekvienam VSS tenkančiai daliai.

Savivaldybės administracija, sudarydama finansinių ataskaitų rinkinį ataskaitų eilutės su nuosavybės metodo žaka (Finansinės baklės ataskaita eilutė F.III; Grynojo turto pokyčių ataskaita 7 stulpelis 17 eilutė ir Veiklos rezultatų ataskaita 1 I eilutė) nurodė 1 988 997 Lt sumą, kuri sudaro 2010 metų keturių savivaldybės kontroliuojamų ūkdarų akcinių bendrovių ir dviejų asocijuotųjų įmonių, kurioms savivaldybė nedaro reikšmingo poveikio, investicijos vertės pokytį.

Savivaldybės administracija aiškinamajame rašte neatskleidė informacijos, kodėl giems asocijuotiesiems subjektams pritaikyta nuosavybės metodo žaka.

Savivaldybės administracija keturių savivaldybės kontroliuojamų ūkdarų akcinių bendrovių ir dviejų asocijuotųjų įmonių nuosavybės metodo už 2011 metus finansinių ataskaitų rinkinyje nepritaikė.

10. 17-ojo VSAFAS²² ir Įhdo apskaitos vadovo nuostatomis²³, paskutinio kiekvieno ataskaitinio laikotarpio (tarpinio ar metinio) dienų viešojo sektoriaus subjektas turi nustatyti, ar yra požymių, kad finansinio turto vertė gali būti sumažėjusi. Nuostoliai dėl turto nuvertėjimo apskaitoje turi būti registruojami apskaičiuota nuvertėjimo suma mažinant turto balansinio vertę ir ta palikimą sumą priskirti pagrindinės ar kitos veiklos sąnaudoms.

Finansų skyrius gautinoms sumoms kiekvieną ketvirtį neparuošė gautinų sumų senaties ėiniaraščio, nesugrupavo skolininkų pagal gautinų sumų grupes (patikimi skolininkai, skolininkai su rizika, nepatikimi skolininkai) ir gautinų sumų grąžinimo vėlavimų nevertino gautinų sumų nuvertėjimo, nuvertėjimo nuostolį neapskaitė veiklos sąnaudose kaip tai numato Įhdo apskaitos vadovo 9 ir 11 punktų nuostatos.

Finansų skyrius neanalizavo gautinų sumų, ėemės nuomos mokesčio nepriemokai neskaičiavo nuvertėjimo ir jo nuostolį neapskaitė pagal VSAFAS reikalavimus. Dėl to

nuostolio) dalimi ir grynojo turto (nuosavo kapitalo) dalimi, susijusia su tiesiogiai grynojo turto (nuosavo kapitalo) sąskaitose užregistruotomis operacijomis, įvykusiomis po investicijos įsigijimo dienos per ataskaitinį laikotarpį.

²² Lietuvos Respublikos finansų ministro 2008 m. birželio 27 d. Įsakymas Nr. 1K-223 dėl viešojo sektoriaus ir finansinės atskaitomybės 17-ojo standarto finansinis turtas ir finansiniai įsipareigojimai patvirtinimo, 36 punktas ir paskutinio kiekvieno ataskaitinio laikotarpio (tarpinio ar metinio) dienų viešojo sektoriaus subjektas turi nustatyti, ar yra požymių, kad finansinio turto vertė gali būti sumažėjusi; 39 punktas ir finansinio turto nuvertėjimo nuostoliai apskaitoje turi būti registruojami apskaičiuota nuvertėjimo suma mažinant turto balansinio vertę ir ta palikimą sumą priskirti pagrindinės ar kitos veiklos sąnaudoms.

²³ Pasvalio rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2010 m. rugsėjo mėn. 26 Įsakymas Nr. DV-715 dėl Pasvalio rajono savivaldybės įhdo, administracijos ir privatizavimo fondo apskaitos vadovų patvirtinimo, Įhdo apskaitos vadovo III dalies 4 Turto nuvertėjimas 5 punktas; 11 punktas ir kiekvieno ketvirčio pabaigoje Savivaldybės įhde asmuo, atsakingas už gautinų sumų apskaitą ne vėliau kaip iki kito mėnesio 10 dienos gautinoms sumoms

Savivaldybės Išdė finansinių ataskaitų rinkinio už 2011 metus duomenys neparodo tikro ir teisingo vaizdo.

11. FAR aiškinamieji raštai parengti nesivadovaujant 6-ąjo VSAFAS nuostatomis²⁴:

11.1. neatskleista arba nepilnai atskleista 8.1. ir 8.6. punktuose²⁵ nurodyta informacija apie Žtaigė (Pasvalio sporto mokykla, Pasvalio Lėvens pagrindinė mokykla, Krinėno Antano Vienašindžio pagrindinė mokykla, Pasvalio darželis mokykla Ašiepaistė, Pasvalio rajono sutrikusio intelekto žmonių ugdymo centras Ašiltisė).

11.2. neatskleista arba netinkamai atskleista 12 punkte²⁶ nurodyta informacija (Pumpėnų vidurinė mokykla, Pasvalio Petro Vileičio gimnazija, Puėgaloto pagrindinė mokykla, Pasvalio rajono sutrikusio intelekto žmonių ugdymo centras Ašiltisė).

11.3. neatskleista 15 punkte nurodyta informacija apie reikėmingus praėjusio ir ataskaitinio laikotarpio finansinių ataskaitų straipsnių sumų pasikeitimus;

11.4. Pasvalio kultūros centro Aiėkinamojo raėto pastabų dalyje pateikti duomenys apie Žtaigoje naudojamų nusidėvėjusių ilgalaikų materialų ir nematerialų turtų ir 12 VSAFAS 1 priede bei 13 VSAFAS 1 priede pateikti duomenys nesutampa.

11.5. Pasvalio rajono sutrikusio intelekto žmonių ugdymo centras Ašiltisė ir Pasvalio rajono paslaugų ir ugdymo centras pagyvenusiems ir neėgaliesiems Aiėkinamojo raėto pastabų dalyje pateiktas nepilnas informaciją apie ilgalaikų materialų ir nematerialų turtų atsargas, turto panaudojimą pajamas ir sėnaudas.

---

paruoėia gautinų sumų senaties ėiniaraėtų kurų pasiraėgo Finansų skyriaus vadovas.

²⁴ Lietuvos Respublikos finansų ministro 2008 m. rugpjūčio 18 d. Įakymu Nr. 1K-247 patvirtintas 6-asis VSAFAS Aė finansinių ataskaitų aiėkinamasis raėtas (su vėlesniais pakeitimais).

²⁵ 8.3. filialų ar panaėių struktūrinių vienetų (jei vieėgojo sektoriaus subjektas jė turi) buveinių adresai ir pagrindinė veikla, jei ji skiriasi nuo pagrindinės vieėgojo sektoriaus subjekto veiklos; 8.4. nuoroda, kad vieėgojo sektoriaus subjektas neturi kontroliuojamų ir (arba) asocijuotų subjektų (jei vieėgojo sektoriaus subjektas jė neturi); 8.5. informacija apie vidutinį darbuotojų skaičių per ataskaitinį laikotarpį 8.6. informacija apie svarbias sėnygas, kuriomis veikia vieėgojo sektoriaus subjektas ir kurios gali paveikti tolesnį vieėgojo sektoriaus subjekto veiklą

²⁶ 12. Minimalas apskaitos politikos reikalavimai, kuriuos vieėgojo sektoriaus subjektas turi nurodyti aiėkinamajame raėte, yra ėie (tačiau jais neturi bati apsiribojama, jei yra kitos papildomos informacijos, turinėios Įakos visapusiame ir ėigamiam apskaitos politikos supratimui): 12.1. jei per ataskaitinius finansinius metus buvo pakeista apskaitos politika, turi bati teikiama informacija, kurios reikalauja 7-asis VSAFAS "Apskaitos politikos, apskaitinių ėverėių keitimasis ir klaidų taisymas". Taip pat jei per ataskaitinius metus pakeitus apskaitos politiką finansinėse ataskaitose pateikta informacija tampa nepalyginama, vieėgojo sektoriaus subjektas turi ėė faktų nurodyti; 12.2. informacija apie per ataskaitinius finansinius metus atliktų apskaitinių ėverėių keitimų ir klaidų taisymų kaip nustato 7-asis VSAFAS "Apskaitos politikos, apskaitinių ėverėių keitimasis ir klaidų taisymas"; 12.3. ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto pripaėinimo ir nusidėvėjimo ar amortizacijos apskaitos principai, ėvertinimo metodai; 12.4. tyrimo ir pėstros ėėlaidų (kas sudaro tyrimo ir pėstros ėėlaidas, paaiėkinta 13-ajame VSAFAS "Nematerialusis turtas") apskaitos principai; 12.5. biologinio turto apskaitos principai; 12.6. finansinio turto ir finansinių Įipareigojimų apskaitos principai; 12.7. statybos ir ilgalaikių statų apskaitos principai; 12.8. atsargų apskaitos principai; 12.9. finansavimo sumų, finansavimo pajamų ir finansavimo sėnaudų apskaitos principai, Įkaitant ėė valstybės, savivaldybės ir kitų ėėltinių nemokamai gauto turto (ne tik ilgalaikio materialiojo turto) apskaitos principus; 12.10. atidėjinių apskaitos principai; 12.11. nuomos, finansinės nuomos (lizingo) apskaitos principai; 12.12. apskaitos politika dėl informacijos grupavimo pagal segmentus, kaip nustato 25-asis VSAFAS "Segmentai"; 12.13. mokesėių ir (arba) socialinių Įmokų pajamų apskaitos principai; 12.14. kitų pajamų ir sėnaudų apskaitos principai; 12.15. valstybės skolos ir kitų skolinimosi ėėlaidų apskaitos principai; 12.16. operacių uėsenio valiuta apskaitos principai; 12.17. kokių straipsnių tarpusavio uėskaitos buvo atliktos; 12.18. finansinės rizikos valdymo principai.

11.6. Savivaldybės administracija nesivadovavo 21 punkto nuostatomis²⁷ ir Aiškinamajame rašte nepateikė savivaldybės kontroliuojamų ūdarų akcinių bendrovių jungtinių finansinių baklės ataskaitos (balanso) pagal šio standarto 3 priede pateiktą formą 2011 metus.

PASTEBĖJIMAI DĖL KFAR DUOMENŲ

12.1. KFAR aiškinamasis raštas parengtas nesivadovaujant 6-ojo VSAFAS nuostatomis:

➤ 15 punktas – neatskleista informacija apie reikšmingus prašusio ir ataskaitinio laikotarpio pasikeitimus FBA, VRA straipsniuose. Aiškinamojo rašto Apskaitos politikos dalyje nustatyta, kad rengiant šią ataskaitą rinkinys reikšminga suma yra tokia suma, kuri viršija 0,1 proc. Savivaldybės konsoliduotojo turto, t.y. 266,51 tūkst. Lt.

➤ 37.1. punktas²⁸ – rengiant savivaldybės KFAR, aiškinamajame rašte turi būti teikiama visų savivaldybės ar valstybės įmonių, kontroliuojamų (tiesiogiai ir netiesiogiai) akcinių ir ūdarų akcinių bendrovių ir kontroliuojamų viešųjų įstaigų, kurios nėra viešojo sektoriaus subjektai, jungtinių finansinių baklės ataskaita (balansas) pagal šio standarto 3 priede pateiktą formą (teikiamos trys atskiros jungtinių finansinių baklės ataskaitos (balanso) formos. Aiškinamajame rašte pateiktos įmonių jungtinių ataskaitos už 2010 metus, o ne už 2011 metus.

12.2. Konsoliduotą finansinių ataskaitą aiškinamajame rašte neatskleista informacija apie subjektus, kurių finansinis turtas apskaitytas Finansinių baklės ataskaitoje nurodyta, kad 3 finansinių ataskaitų rinkinys yra finansinis turtas keturių ūdarų akcinių bendrovių bei dviejų asocijuotų subjektų nuosavas kapitalas. Aiškinamajame rašte nepaaiškinta, kodėl du subjektai (UAB „Panevėžio regiono atliekų tvarkymo centras“ ir AB „Panevėžio energija“) priskirti asocijuotų subjektų kategorijai, nors Savivaldybės investicijos į juos yra mažesnės nei 20 proc. ir nesuteikia galimybių daryti reikšmingą poveikį subjektams.

12.3. KFAR Finansinių baklės ataskaitos eilutės „Ilgalaikis finansinis turtas“, „Nuosavybės metodo žaka“ nurodytos sumos neteisingos, kadangi neįvertintas kontroliuojamų ne VSS ir

²⁷ Siekiant pateikti pagrįstą ir teisingą informaciją apie patikšmino teise valdomą valstybės turtą bei valstybės ir savivaldybės įmonių, kontroliuojamų akcinių ir ūdarų akcinių bendrovių, kontroliuojamų viešųjų įstaigų, kurios nėra viešojo sektoriaus subjektai, turtą ir prisiimtus įsipareigojimus, aiškinamajame rašte turi būti teikiama jungtinių finansinių baklės ataskaitos informacija, kuri apimtų (susumuotų) minėtų subjektų duomenis. Ši informacija turi būti teikiama aiškinamajame rašte pagal šio standarto 3 priede nustatytą formą. Aiškinamajame rašte turi būti pateikiamos trys atskiros tokios pačios formos finansinių baklės ataskaitos (balansai), kurių viena skirta valstybės ir savivaldybių įmonėms, kita – kontroliuojamoms akcinėms ir ūdarosioms akcinėms bendrovėms, o trečia – kontroliuojamoms viešosioms įstaigoms, kurios nėra viešojo sektoriaus subjektai.

²⁸ Siekiant pateikti išsamią ir teisingą informaciją apie valstybės ir (arba) savivaldybių valdomą turtą ir prisiimtus įsipareigojimus, aukštesnio lygio finansinių ataskaitų aiškinamajame rašte turi būti teikiama jungtinių finansinių baklės ataskaita (balansas), kuri apimtų valstybės, savivaldybių, taip pat valstybės ir savivaldybių įmones, kontroliuojamas akcines ir ūdarines akcines bendroves ir kontroliuojamas viešąsias įstaigas, kurios nėra viešojo sektoriaus subjektai: 37.1. rengiant savivaldybės ar valstybės konsoliduotą finansinių ataskaitų rinkinį aiškinamajame rašte turi būti teikiama visų savivaldybės ar valstybės įmonių, kontroliuojamų (tiesiogiai ir netiesiogiai) akcinių ir ūdarų akcinių bendrovių ir kontroliuojamų viešųjų įstaigų, kurios nėra viešojo sektoriaus subjektai, jungtinių finansinių baklės ataskaita (balansas) pagal šio standarto 3 priede pateiktą formą (teikiamos trys atskiros jungtinių finansinių baklės ataskaitos (balanso) formos, kaip nustatyta šio standarto 21 punkte).

asocijuotąjį subjektą investicijos vertės pokytis už 2011 metus.

VIDAUS KONTROLĖS VERTINIMAS

Atlikus audito procedaras, nustatyta, kad Savivaldybės administracijoje vidaus kontrolės sistema, sukurta taip, kad užtikrintų pagrindinius jai keliamus tikslus, atsižvelgiant 3 vidaus kontrolės tikslų veiklos rizikų vidaus kontrolės pastovumą ir jos atlikimo sąnaudas, apskaitos informacinio sistemos turto apsaugos būklę ir kitus vidaus kontrolės kriterijus, yra sukurta pagrindinės vidaus kontrolės procedaros. Tačiau audito metu nustatyti reikšmingi vidaus kontrolės trūkumai sudarant savivaldybės KFAR rodo, kad vidaus kontrolės sistema veikia nepatikimai, todėl ji vertinama kaip **patenkinama**.

REKOMENDACIJOS:

1. Nustatyti Savivaldybės VSS finansinių ataskaitų rinkinių teikimo Savivaldybės tarybai tvirtinti tvarką
2. Nustatyti Savivaldybės konsoliduotąjį finansinių ataskaitų rinkinio rengimo ir pateikimo Savivaldybės tarybai tvirtinti tvarką
3. Savivaldybės biudžetinių 3-tąjį 2011 metų finansinių ataskaitų rinkinius pateikti tvirtinti Savivaldybės tarybai.
4. Sialyti Savivaldybės tarybai parinkti audito 3-mėnį viešąjį sveikatos priežiūros 3-tąjį 2012 metų finansinių ataskaitų rinkinių auditui atlikti.
5. Siekiant užtikrinti teisingą ir patikimą informaciją Savivaldybės KFAR, nustatyti vieningus visiems VSS pagrindinius apskaitos politikos ir ataskaitų rinkinių rengimo principus.
6. Užtikrinti, kad savivaldybės KFAR pateikta informacija būtų išsami ir teisingai atspindėtų VSS finansinio būklės veiklos rezultatus, grynojo turto pokyčius, pinigų srautus.
7. Užtikrinti, kad visi savivaldybės VSS apskaitų tvarkytų buhalterinės apskaitos programa.
8. Nedelsiant spręsti klausimą dėl Savivaldybės administracijos grupės (administracijos su senianijomis) finansinių ataskaitų rinkinio sudarymo buhalterinės apskaitos programa.

DSkojame už malonų bendradarbiavimą audito metu. Tikimės, kad mūsų pastebėjimai jums bus naudingi.

Savivaldybės kontrolierius

Rima Juodokienė

Kontrolės ir audito tarnybos vyriausioji specialistė

Ilma Paliukšnaitė

Pasvalio rajono savivaldybės
2011 metų KFAR audito ataskaitos
2012 m. rugsėjo 28 d. Nr.A-9 priedas

REKOMENDACIJŲ ĮGYVENDINIMO PLANAS

Eil. Nr.	Rekomendacija	Veiksmas/ Priemonės/ Komentarai	Rekomendacijos įgyvendinimo terminas
1.	Nustatyti Savivaldybės VSS finansinių ataskaitų rinkinių teikimo Savivaldybės tarybai tvirtinti tvarką	Nustatysime Savivaldybės VSS finansinių ataskaitų rinkinių teikimo Savivaldybės tarybai tvirtinti tvarką	2013 m. I ketv.
2.	Nustatyti Savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio rengimo ir pateikimo Savivaldybės tarybai tvirtinti tvarką	Nustatysime Savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio rengimo ir pateikimo Savivaldybės tarybai tvirtinti tvarką	2013 m. I ketv.
3.	Savivaldybės biudžetinių žaigų 2011 metų finansinių ataskaitų rinkinius pateikti tvirtinti Savivaldybės tarybai.		2012 m. lapkričio 1 d.
4.	Siaulyti Savivaldybės tarybai parinkti audito žmonų viegdį sveikatos priežiūros žaigų 2012 metų finansinių ataskaitų rinkinių auditui atlikti.	Siaulytume Savivaldybės tarybai parinkti audito žmonų viegdį sveikatos priežiūros žaigų 2012 metų finansinių ataskaitų rinkinių auditui atlikti.	
5.	Siekiant užtikrinti teisingą ir patikimą informaciją Savivaldybės KFAR, nustatyti vieningus visiems VSS pagrindinius apskaitos politikos ir ataskaitų rinkinių rengimo principus.	Teisės aktai rekomenduoja, bet nepareigoja nustatyti bendros subjekto grupės apskaitos politikos.	
6.	Užtikrinti, kad savivaldybės KFAR pateikta informacija būtų išsami ir teisingai atspindėtų VSS finansinių baklų veiklos rezultatus, grynojo turto pokyčius, pinigų srautus.	Užtikrinsime, kad savivaldybės 2012 metų KFAR pateikta informacija būtų išsami ir teisingai atspindėtų VSS finansinių baklų veiklos rezultatus, grynojo turto pokyčius, pinigų srautus.	2012 m. I pusmetis
7.	Užtikrinti, kad visi savivaldybės VSS apskaitų tvarkytų buhalterinės apskaitos programa.	Nuolat kontroliuosime buhalterinės apskaitos programos įsavinimo eigą	Nuolat
8.	Nedelsiant spręsti klausimų dėl Savivaldybės administracijos grupės (administracijos su senianijomis) finansinių ataskaitų rinkinio sudarymo buhalterinės apskaitos programa.	Siaulytume Savivaldybės tarybos Biudžeto, ekonomikos ir kaimo reikalų komitetui spręsti klausimų dėl Savivaldybės administracijos grupės (administracijos su senianijomis) finansinių ataskaitų rinkinio sudarymo buhalterinės apskaitos programa.	2012 m. lapkričio 30 d.

Pastaba: Prašome užpildyti 3 ir 4 skiltis. Nurodykite, kokias priemones imsitės rekomendacijai įgyvendinti ir terminą iki kada numatote įgyvendinti rekomendaciją

Rekomendacijų įgyvendinimui priemonės ir terminus pateikė: Finansų skyriaus vedėja Dalė Petršienė
(pareigos, vardas, pavardė)